16
පාඩම
षोडषः पाठः

විභක්ති - VIII
(සප්තමී විභක්තිය)

සප්තමී විභක්තිය

1. हस्त = අත		हस्ते = අතෙහි

१ श्रामणेरः <u>हस्ते</u> प्रदीपं धारयति ।
සාමණේරයන් වහන්සේ <u>අතෙහි</u> පහන දරයි.

२ गुरुः <u>पीठे</u> उपविशति ।
ගුරුවරයා <u>පුටුවෙහි</u> හිඳියි.

३ अहं <u>क्रीडाङ्गणे</u> क्रीडामि ।
මම <u>ක්‍රීඩාපිටියෙහි</u> ක්‍රීඩා කරමි.

අවධානයට

ඉහත පාඩම්වල වරනැගුණු ශබ්ද සප්තමී විභක්තියේ වෙනස් ව වරනැගෙන අයුරු වටහාගන්න.

शब्द	एकवचन	द्विवचन	बहुवचन
बालक (පු)	बालके	बालकयोः	बालकेषु
	ළමයා කෙරෙහි	ළමයින් දෙදෙනා කෙරෙහි	ළමයින් කෙරෙහි
कवि (පු)	कवौ	कव्योः	कविषु
	කවියා කෙරෙහි	කවියන් දෙදෙනා කෙරෙහි	කවියන් කෙරෙහි
साधु (පු)	साधौ	साध्वोः	साधुषु
	සත්පුරුෂයා කෙරෙහි	සත්පුරුෂයන් දෙදෙනා කෙරෙහි	සත්පුරුෂයන් කෙරෙහි
पितृ (පු)	पितरि	पित्रोः	पितृषु
	පියා කෙරෙහි	පියවරුන් දෙදෙනා කෙරෙහි	පියවරුන් කෙරෙහි
वनिता (ස්ත්‍රී)	वनितायाम्	वनितयोः	वनितासु
	වනිතාව කෙරෙහි	වනිතාවන් දෙදෙනා කෙරෙහි	වනිතාවන් කෙරෙහි
पुष्प (න)	पुष्पे	पुष्पयोः	पुष्पेषु
	මලෙහි	මල් දෙකෙක	මල්වල

16.1 අභ්‍යාසය

1. පහත දැක්වෙන ශබ්දවල **සප්තමී විභක්ත්‍යන්ත** පද ලියා දක්වන්න.

शब्द		एकवचन	द्विवचन	बहुवचन
උදා: गज	-	गजे	गजयोः	गजेषु
१ कासार	-	....	....	....
२ अन्धु	-	....	....	....
३ उदधि	-	....	....	....
४ नयन	-	....	....	....
५ हरि	-	....	....	....
६ वीणा	-	....	....	....
७ भर्तृ	-	....	....	....
८ शिला	-	....	....	....
९ मृत्यु	-	....	....	....
१० छेतृ	-	....	....	....

2. පහත දැක්වෙන **සප්තමී විභක්ත්‍යන්ත** පදවල වචනය හා තේරුම ලියා දක්වන්න.

		වචනය	අර්ථ
१ शीर्षे	-	....	....
२ अन्धौ	-	....	....
३ पञ्जरयोः	-	....	....
४ विहगेषु	-	....	....
५ शम्भौ	-	....	....
६ कप्योः	-	....	....
७ दोग्धरि	-	....	....
८ घोटारिषु	-	....	....
९ सन्ध्यायां	-	....	....
१० शारिकासु	-	....	....

16.2 අභ්‍යාසය

1. පහත දැක්වෙන වාක්‍ය සිංහලයට නඟන්න.

१ ललनायाः हस्ते कुम्भम् अस्ति ।

२ विहगाः तरुषु नीडानि कुर्वन्ति ।

३ बालकस्य हस्तयोः फलानि सन्ति ।

४ कृषीवलस्य घोटारयः गोष्ठे तिष्ठन्ति ।

५ अम्बा महानसे ओदनं पचति ।

६ योषिता सहायिकायाः हस्तयोः पुष्पाणि सन्ति ।

७ वने हरिणकाः अपत्येषु स्निह्यन्ति ।

८ यतयः आरामेषु वसन्ति ।

९ पितामहः गृहस्य द्वारं कुञ्चिकया उद्घाटयति ।

१० अमात्यस्य वाटिकायां लतासु पुष्पाणि विकसन्ति ।

११ कासारे हंसाः च मण्डूकाः च कूर्माः च जीवन्ति ।

१२ कुञ्चिका पेटिकायां अस्ति इति स्नुषा जामात्रम् अवदत् ।

2. පහත දැක්වෙන වාක්‍ය සංස්කෘතයට නඟා දේවනාගරී අක්ෂරයෙන් ලියන්න.

1. මිතුරාගේ අතේ මල් ඇත.
2. පින් කරන්නෝ දෙව්ලොව වෙසෙති.
3. දැරියගේ ඇතිරිල්ල මත බළලා නිදයි.
4. දියණිය පියාට සෙනෙහෙ කරයි.
5. මුවෝ විල්තෙරෙහි තණකොළ කති.
6. ඇත්තු වනයෙහි සැරිසරත්.
7. මම පාසැලෙහි සිසුන් සමග උගනිමු.
8. ධනවත්තු නගරවල වාසය කරති.
9. නෑයෝ කොළඹ නගරයෙහි සැපසේ ජීවත් වෙති.
10. ගොවියෝ කුඹුරුවල දැකැත්තෙන් ගොයම් කපති.
11. නගරයේ වීථිවල විදේශිකයෝ සැරිසරති.
12. දියෙහි කරත්තය නො යයි. නැව ගොඩබිම නො යයි.

අභ්‍යාස සඳහා උපකාරක පද

ක්‍රියාපද

अस्ति	- ඇත	पचति	- පිසයි	उद्घाटयति	- විවර කරයි/අරියි
विकसति	- පිපෙයි	याति	- යයි	शुष्यति	- වියැළෙයි
करोति	- කරයි	लुनाति	- කපයි	नृत्यति	- නටයි
खादति	- කයි	लुम्पति	- කපයි	स्निह्यति	- සෙනෙහෙ කරයි
जीवति	- ජීවත් වෙයි	वदति	- කියයි	सञ्चारयति	- සංචාරය කරයි
तिष्ठति	- සිටියි	वसति	- වසයි	वादयति	- වාදනය කරයි

නාමපද

अमात्य (පු)	- ඇමති	पापकारक (පු)	- පව්කරන්නා
गोष्ठ (පු)	- ගාල/ගවහල	दायक (පු)	- දායකයා
कासार (පු)	- විල	पितामह (පු)	- සීයා
कुम्भ (පු)	- කළය	मण्डूक (පු)	- මැඩියා
कूर्म (පු)	- ඉදිබුවා/ඉබ්බා	महानस (පු)	- කුස්සිය/මුළුතැන් ගෙය
केदार (පු)	- කුඹුර	विहग (පු)	- කුරුල්ලා
दरिद्र (පු)	- දිළින්දා	विष्टर (පු)	- ඇතිරිල්ල
निधाद (පු)	- නියංසමය	विदेशिक (පු)	- විදේශිකයා/පිටරැටියා
शकट (පු)	- කරත්තය	हस्त (පු)	- අත
उदधि (පු)	- සාගරය	यति (පු)	- භික්ෂුව
कपि (පු)	- වඳුරා	हरि (පු)	- විෂ්ණු
घोटारि (පු)	- මීමා	ज्ञाति (පු)	- නෑයා
अन्धु (පු)	- ළිඳ	मृत्यु (පු)	- මාරයා
तरु (පු)	- ගස	रिपु (පු)	- සතුරා
बन्धु (පු)	- නෑයා	शम्भु (පු)	- ඊශ්වර
दोग्धृ (පු)	- කිරිදොවින්නා	छेतृ (පු)	- කපන්නා
भर्तृ (පු)	- ස්වාමියා	नावा (ස්ත්‍රී)	- නැව
कुञ्चिका (ස්ත්‍රී)	- යතුර	ललना (ස්ත්‍රී)	- ලලනාව
दया (ස්ත්‍රී)	- දයාව	वीणा (ස්ත්‍රී)	- වීණාව
दारिका (ස්ත්‍රී)	- දැරිය	शय्या (ස්ත්‍රී)	- සයනය/ඇඳ
पेटिका (ස්ත්‍රී)	- පෙට්ටිය	शारिका (ස්ත්‍රී)	- සැළලිහිණියා
योषिता (ස්ත්‍රී)	- තරුණිය	शिला (ස්ත්‍රී)	- ගල

रथ्या (ස්ත්‍රී) - වීදිය
वाटिका (ස්ත්‍රී) - උයන
अपत्य (න) - පැටියා
उदक (න) - දිය
कारागार (න) - සිරගෙය
तृण (න) - තණ (කොළ)
नयन (න) - ඇස
नीड (න) - කැදැල්ල
पञ्जर (න) - කූඩුව
पर्ण (න) - කොළය
स्थल (න) - ගොඩ
सन्ध्या (ස්ත්‍රී) - සැඳෑව
सहायिका (ස්ත්‍රී) - යෙහෙළිය
फल (න) - ගෙඩිය
दात्र (න) - දෑකැත්ත
द्वेष (න) - තරහ
वन (න) - කැලය
सस्य (න) - ගොයම්
शीर्ष (න) - හිස/සිරස
सरस्तीर (න) - විල්තෙර
सुख (න) - සැප

භාවිතයට

उदये सविता रक्तो रक्तश्चास्तमये तथा ।
सम्पत्तौ च विपत्तौ च महतामेकरूपता ॥

උදෑසන හිරු රතු පැහැති ය. හිරු බැස යාමේ දී ද එසේ රතු පැහැති ය. එලෙසින් සැපතේ දී ද විපතේ දී ද උතුමන්ගේ ස්වභාවය එක ම ය.

उत्सवे व्यसने चैव दुर्भिक्षे राष्ट्रविप्लवे ।
राजद्वारे श्मशाने च यस्तिष्ठति स बान्धवः ॥

උත්සවයක දී මෙන් ම විපතක දී ද කෑම හිඟයක දී මෙන් ම රටේ විපතක දී ද රජ ගෙදොර දී මෙන් ම සොහොන්පළේ ද යමෙක් ළඟ සිටී නම් ඔහු නෑයෙකි.